

VERSLAG

Vergadering van

De Statencommissie Ruimte, Wonen en Economie

Vergaderdatum
27 november 2019

Kenmerk

Status verslag
Concept

Verslaglegging door
Mevrouw Van Spanning - Notuleerservice Nederland

Telefoonnummer

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Wonen en Economie, gehouden op 27 november 2019 in het provinciehuis te Den Haag.

AANWEZIG:

Voorzitter: de heer Özkaya (GroenLinks)
Secretaris: mevrouw Van Mulligen

VVD	mevrouw Bouchtaoui, de heer Van Waaij
D66	de heer Van Rijnberk, mevrouw Wilkeshuis
ChristenUnie en SGP	de heer Van de Breevaart, de heer Witte
GroenLinks	mevrouw Van Hunnik, mevrouw Stepanyan
50PLUS	de heer Haasnoot
PvdA	mevrouw Bedijn
Partij voor de Dieren	mevrouw Hoogerwerf
CDA	de heer Rogier, mevrouw Van Sandick-Sopers
SP	mevrouw Van Aelst, de heer Hoogendam
DENK	De heer Çelik

AFWEZIG MET KENNISGEVING:

de heer Mooiman (PVV)

AANWEZIGE GEDEPUTEERDE:

gedeputeerde Bom-Lemstra, gedeputeerde
Koning en gedeputeerde De Zoete

AANWEZIGE INSPREKERS:

AGENDA:

1. **Opening procedurevergadering**
 - 1a. **Opening en mededelingen**
 - 1b. **Besluitenlijst vorige procedurevergadering**
 - 1c. **Spreekrecht**
 - 1d. **Ingekomen stukken**
 - 1e. **Planning**
 - 1f. **Sluiting procedurevergadering**
2. **Opening overlegvergadering**
 - 2a. **Mededelingen**
 - 2b. **Vaststellen van de agenda**
 - 2c. **Spreekrecht**
 - 2d. **Rondvraag**

3. **Verslag vorige vergadering**
 - 3a. **Verslag vergadering RWE 30 oktober 2019**
 4. **Besluitenlijst vorige vergadering**
 - 4a. **Besluitenlijst van de overlegvergadering van 30 oktober 2019**
 5. **Bespreekstukken**
 - 5a. **Voorgenomen reactie GS op Regionale Agenda Wonen Midden-Holland**
 - 5b. **Tuinbouwdossier**
 - 5c. **Actualisatie provinciaal programma grootschalige logistieke bedrijventerreinen A12-corridor**
 - 5d. **Beantwoording motie 747 Revitalisering oude fabrieksterreinen**
 6. **Sluiting**
-

1. **Opening procedurevergadering**

De VOORZITTER opent de procedurevergadering om 14.00 uur en heet de aanwezigen welkom in de tijdelijke zaal waar de commissievergaderingen gedurende de verbouwing plaatsvinden.

1a. **Opening en mededelingen**

De agenda voor de vergadering van vandaag is de versie die is gepubliceerd op 26 november 2019 (versie III).

1b. **Besluitenlijst vorige procedurevergadering**

Er zijn geen opmerkingen ontvangen op de besluitenlijst van de procedurevergadering van 30 oktober 2019; deze wordt vastgesteld.

1c. **Spreekrecht**

Er zijn geen insprekers.

1d. **Ingekomen stukken**

Van Gedeputeerde Staten ontvangen

(-) Voorgenomen reactie GS op Regionale Agenda Wonen Midden-Holland
Deze wordt besproken in de aansluitende overlegvergadering (zie agendapunt 5a).

(-) Brief van Gedeputeerde De Zoete over actualisatie Motie 747 Revitalisering oude fabrieksterreinen (nagezonden)
Deze wordt besproken in de aansluitende overlegvergadering (zie agendapunt 5d).

Van derden ontvangen

(1) Mailbericht van Provinciale Staten van Friesland met een afschrift van een aangenomen motie over afschaffing verhuurdersheffing

Op verzoek van mevrouw VAN SANDICK-SOPERS wordt dit agendapunt aangehouden tot de procedurevergadering van 15 januari 2020 in afwachting van de uitkomst van het IPO-overleg dat op 12 december aanstaande plaats vindt.

(2) Brandbrief van Bewonersgroep Bleskensgraaf West/ Molen De Vriendschap aan PS over behoud van het Groene Hart aan de westzijde Bleskensgraaf

De brief wordt ter informatie doorgeleid naar GS.

(-) Brief van Regio Midden-Holland aan PS over voorgenomen reactie GS op Regionale Agenda Wonen Midden-Holland (nagezonden II)

De brief wordt betrokken bij de bespreking van de voorgenomen reactie van GS op de Regionale Agenda Wonen Midden-Holland (zie agendapunt 5a).

1e. Planning

De VOORZITTER geeft aan dat er geen agenderingsverzoeken zijn ontvangen.

De planning is geactualiseerd naar aanleiding van de commissievergadering van 30 oktober en de Provinciale Staten vergadering van 13 november 2019. De planning wordt vastgesteld.

1f. Sluiting procedurevergadering

De VOORZITTER sluit de procedurevergadering om 14.15 uur.

2. Opening overlegvergadering

De VOORZITTER opent de overlegvergadering om 14.15 uur en heet de aanwezigen welkom.

2a. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de heer Mooiman (PVV) zich heeft afgemeld. Er zijn geen mededelingen vanuit de commissie.

2b. Vaststellen van de agenda

De VOORZITTER stelt de agenda (versie III) ongewijzigd vast.

2c. Spreekrecht

De VOORZITTER deelt mee dat zich geen insprekers hebben aangemeld voor de overlegvergadering.

2d. Rondvraag

Er zijn geen rondvragen ingediend.

3. Verslag vorige vergadering

3a. Verslag vergadering RWE 30 oktober 2019

Er zijn geen op- of aanmerkingen ontvangen over het verslag van de overlegvergadering van 30 oktober 2019; het verslag wordt vastgesteld.

4. Besluitenlijst vorige vergadering

4a. Besluitenlijst van de overlegvergadering van 30 oktober 2019

Er zijn geen op- of aanmerkingen ontvangen over de besluitenlijst van de overlegvergadering van 30 oktober 2019; de besluitenlijst wordt vastgesteld.

5. Bespreekstukken

5a. Voorgenomen reactie GS op Regionale Agenda Wonen Midden-Holland

De beoordeling van een regionale woonvisie is een bevoegdheid van GS. Conform protocolafspraken met betrekking tot de Wro van GS, wordt de commissie in de gelegenheid gesteld om een advies aan GS te geven over de voorgenomen reactie.

De heer VAN RIJNBERK geeft aan dat D66 zich in de voorgenomen reactie kan vinden.

De heer HAASNOOT geeft aan dat hetzelfde geldt voor 50plus.

Mevrouw VAN AELST leest in de brief dat GS zijn bezorgdheid uitspreekt over het feit dat het twee jaar heeft geduurd voordat er een reactie kwam en over het voldoen aan – toekomstige – regels. Zij vraagt zich af waarom GS dan toch akkoord gaat.

De heer ÇELIK is van mening dat hier een flater is geslagen omdat het ontbreekt aan een integrale blik en de stukken significant later zijn aangeleverd dan was afgesproken. Hij denkt dat het past om Midden-Holland hierop stevig aan te spreken.

Mevrouw VAN SANDICK-SOPERS geeft aan dat het CDA de toon en de stevigheid van de brief ondersteunt en twee vragen heeft. Midden-Holland zet in op een nieuwe, flexibelere methodiek voor het woningbouwprogramma. De wens voor zo'n flexibelere methodiek, leeft bij meerdere kleine kernen. Het CDA vraagt of de provincie met interesse en een open blik naar de methodiek van Midden-Holland wil kijken zodat daar eventueel een methode uit zou kunnen komen om met deze problematiek om te gaan. De tweede vraag van het CDA is of de provincie het overleg breder wil trekken dan alleen met woningbouwcorporaties en marktpartijen door bijvoorbeeld ook CPO's te betrekken.

Mevrouw BEDIJN geeft aan dat de PvdA het eens is met de voorgenomen – stevige – reactie van GS. Het PvdA is benieuwd in hoeverre de provincie de regio kan helpen.

Mevrouw BOUCHTAOUI geeft aan de VVD de schriftelijke reactie vanuit GS ondersteunt. Zij leest daarin een kritische noot alsook een handreiking om de

regio verder op weg te helpen. De VVD onderschrijft de zorgen van de provincie waar het gaat om het ontbreken van een integrale blik en hoopt dat de provincie de regio mee kan nemen in klimaatadaptief bouwen en de regionale energie transitie strategieën.

De heer VAN DE BREEVAART geeft aan dat ChristenUnie en SGP het in grote lijnen eens zijn met de reactie van GS en graag nog iets toe zou willen voegen over achtereenvolgens de toekomstbestendigheid van de huidige plannen, flexibilisering en het herbestemmen van erfgoed. In de tweede plaats de concrete vraag hoe deze RAW zich verhoudt tot de Visie Krimpenerwaard die in 2020 opgesteld wordt.

Mevrouw VAN HUNNIK geeft aan dat GroenLinks de reactie van GS steunt. GroenLinks is van mening dat er in de regio een versnelling en een kwaliteitsslag nodig zijn en vraagt hoe GS daar tegenaan kijkt.

Mevrouw HOOGERWERF geeft aan dat haar fractie het akkoord in grote lijnen ondersteunt. Wel wil pleit de PvdD voor bebouwing buiten de openbare ruimten.

De eerste termijn is hiermee ten einde, de VOORZITTER geeft het woord aan gedeputeerde Koning.

Gedeputeerde KONING bedankt de commissie voor het feit dat er steun is uitgesproken voor het voornemen van GS om stevig in gesprek te gaan met de regio. Hoewel te laat aangeleverd, is GS wel blij dat er nu een visie is aangeleverd. GS ziet dat als een goede eerste stap die nu verder uitgewerkt moet worden, daar krijgt de regio de tijd voor tot 1 april 2020.

Vervolgens gaat gedeputeerde KONING in op de vragen die gesteld zijn. In reactie op het CDA die aangeeft dat er in kleine kernen behoefte is aan een nieuwe methodiek, wijst zij op de woningbouwprogrammering. Het is mogelijk om daarin tijdvakken aan te geven; dat gebeurt dus niet in de woonvisie maar in de woningbouwprogrammering. In de ogen van GS, zijn ook de CPO's een marktpartij en overlegpartner. GS heeft zeker niet voor ogen gehad om CPO's uit te sluiten.

Mevrouw VAN SANDICK-SOPERS verzoekt de gedeputeerde om hier in de schriftelijke reactie expliciet aandacht aan te besteden omdat deze vorm van opdrachtgeverschap nog niet bij iedereen bekend is en er wel veel belangstelling voor is.

Gedeputeerde KONING begrijpt de oproep; zij stelt voor dit mee te nemen in het gesprek met de regio en daar te bepleiten dit mee te nemen in de meer gevulde regionale woonvisie die in Q1 volgend jaar wordt uitgewerkt.

Mevrouw VAN SANDICK-SOPERS bedankt de gedeputeerde voor deze toezegging.

Gedeputeerde KONING vervolgt haar reactie. Op de vraag hoe GS voornemens is de regio te ondersteunen, geeft zij aan dat GS ook op bestuurlijk niveau het gesprek aan wil gaan. Wat betreft de toekomstbestendigheid van de huidige plannen, geeft zij aan dat rekening wordt gehouden met klimaatadaptief bouwen als integraal onderdeel van de woonvisie.

De heer VAN DE BREEVAART verduidelijkt dat de regio aangeeft toekomstbestendig te willen zijn, maar uitgaat van bestaande plannen. Dat roept de vraag op hoe toekomstbestendig die zijn.

Gedeputeerde KONING stelt voor dit mee te nemen in het gesprek dat GS met de regio gaat voeren. Wat betreft het herbestemmen van erfgoed, wijst zij op het provinciaal beleid waarin staat dat het belangrijk is dat erfgoed behouden kan blijven met een nieuwe functie, binnen de beschermde status. Ten aanzien van de Krimpenerwaard, vertelt de gedeputeerde dat het systeem zo werkt dat lokale plannen geënt moeten zijn op de regionale woonvisie. De gemeente dient derhalve rekening te houden met de regionale woonvisie. De 3.000 woningen die opgenomen zijn voor de Krimpenerwaard, passen binnen de trendraming. GS heeft de indruk dat de woonvisie niet helemaal strookt met de visie van Krimpenerwaard en zal naar verduidelijking vragen in het gesprek met de regio.

In antwoordt op GroenLinks geeft de gedeputeerde aan dat GS gehoopt had dat de woonvisie eerder tot stand was gekomen met meer concrete aanbevelingen over hoe doelen te bereiken.

Mevrouw VAN HUNNIK vraagt of zij kan concluderen dat GS in eerste instantie – tot 1 april – de regio aan zet laat alvorens als provincie een actieve rol te gaan spelen.

Gedeputeerde KONING antwoordt ontkennend, de provincie denkt al mee, maar wil vooral de regie op het proces bij de regio laten.

Mevrouw VAN HUNNIK denkt niet dat het aan de provincie is om de regionale woonvisie in te vullen, maar er ligt wel een duidelijke vraag ten aanzien van de concretiseringsslag, de kwaliteitsslag en de versnelling die gemaakt moeten worden. GroenLinks denkt dat daar voor de provincie een uitgestoken hand zou kunnen liggen om daar actief mee aan de slag te gaan.

Gedeputeerde KONING herhaalt dat de provincie ook in het verleden al heeft meegewerkt. De uitgestoken hand van GS was er de afgelopen twee jaar ook al. GS wil nu eerst van de regio horen wat zij nodig heeft om het proces verder te brengen.

Ten aanzien de opmerkingen van de PvdD, geeft de gedeputeerde aan dat zij het belang van de openbare ruimte begrijpt. Ten overvloede wijst zij erop dat woningbouw in de Zuidplas onderdeel uitmaakt van de regiovisie en dit bebouwing van een nu nog onbebouwd gebied omvat.

Mevrouw HOOGERWERF merkt op dat voor de realisatie van woningen ook een groene omgeving gewenst is. Zij pleit ervoor de open ruimte, de natuurontwikkeling en biodiversiteit in het dossier te blijven betrekken.

Gedeputeerde KONING heeft begrip voor het standpunt van PvdD. In het provinciale beleid is er aandacht voor dat mensen niet alleen een huis nodig hebben, maar ook een omgeving die als een thuis voelt. Voor veel mensen zijn blauw en groen daarvoor een belangrijke voorwaarde. Vandaar ook de inzet van GS voor klimaatadaptief en natuur inclusief bouwen. Zij wil wel meegeven dat in

deze regiovisie een groot aantal woningen wordt voorzien op wat nu nog grasland is.

De VOORZITTER stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en herhaalt de toezeggingen die zijn gedaan. Gedeputeerde KONING heeft toegezegd om bij regio Midden-Holland het belang van het CPO onder de aandacht te brengen. Tevens heeft zij de toezegging gedaan om in het gesprek met de regio Midden-Holland aandacht te vragen voor de toekomstbestendigheid van de bestaande woningbouwplannen in de regio en specifiek de gemeente Krimpenerwaard. Dit agendapunt is hiermee afgerond.

5b. Tuinbouwdossier

Het volgende bespreekpunt is het tuinbouwdossier, in het bijzonder de rol van PS rondom netwerkend werken in dit dossier. Op 12 juni 2019 is in de procedurevergadering van de Algemene Statencommissie verzocht om deze bespreking. Dat verzoek is gedaan vanuit de PvdA-fractie; de VOORZITTER geeft daarom het woord aan die fractie als initiatiefnemer op dit agendapunt

Mevrouw BEDIJN vertelt dat in er in de provincie Zuid-Holland vier Greenports zijn, het tuinbouwcluster is daar één van. Het is goed dat er een tuinbouwakkoord is opgesteld waarin de samenwerking op de verschillende ambities is aangegeven, vooral naar de toekomst toe. Wat betreft de PvdA is de ambitie voor arbeidsmarkt en onderwijs daarin een belangrijke om ervoor te zorgen dat er op termijn genoeg gekwalificeerde mensen beschikbaar zijn om de Greenports te bemensen. Vraag aan GS is dit uitdrukkelijk mee te nemen in het human capital akkoord.

Mevrouw STEPANYAN stelt voor een werkbezoek te organiseren om meer inzicht te krijgen in dit dossier.

De heer HAANOOT wil graag een antwoord op de vraag of en wanneer de volksvertegenwoordiging bij het dossier wordt betrokken. Verder vindt hij het belangrijk dat er een duidelijke scheiding wordt aangebracht tussen de bedrijfstak en de overheid.

Mevrouw WILKESHUIS is enthousiast over de ambitie en inzet van het tuinbouwdossier, maar is benieuwd naar de concrete uitvoering. Aandachtspunt daarbij is dat een aantal doelen voor 2030/2040 niet is te realiseren zonder moeilijke besluiten te nemen die 'ergens pijn gaan doen'. Zij vraagt zich af of er al harde besluiten worden voorzien op provincie of rijksniveau. Tot slot is mevrouw WILKESHUIS benieuwd naar de relatie tussen de ambities van dit akkoord en de ambitie om in 2050 100% circulair te zijn.

De heer VAN WAAIJ geeft aan dat de VVD positief staat tegenover een breed gedragen akkoord in de sector. Als aandachtspunten voor de sector ziet de VVD de logistiek en de energietransitie. Hij heeft een paar voortgangsvragen, die kunnen wat hem betreft schriftelijke worden beantwoord. Eén vraag wil hij nu graag stellen, namelijk of de individuele verrekening voor de uitstoot van Co2 in het klimaatakkoord in stand blijft.

De heer ROGIER geeft aan dat het CDA blij is met het tuinbouwakkoord als succesvol voorbeeld voor ondernemend Nederland. Wel heeft het CDA een aantal zorgen en wensen ten aanzien van dit dossier. Het CDA pleit voor het faciliteren van tuinbouwbedrijven die aan de slag willen met aardwarmte. Wat betreft de ruimtelijke inrichting sluit het CDA aan bij het akkoord waarin staat ervoor te blijven zorgen dat tuinbouwbedrijven zoveel mogelijk geclusterd worden. Kleine kavels zouden wat het CDA betreft in aanmerking moeten komen voor woningbouw. Het CDA hoort graag hoe de gedeputeerde dit ziet. Ook voor het CDA is logistiek een belangrijk thema. De focus voor de overslagterminal is vooral gericht op de Duitse markt, het CDA denkt dat daarnaast blijvend aandacht nodig is voor andere landen. Hij hoopt dat GS daarvoor zijn invloed richting Europa aanwendt. De heer ROGIER hoopt tevens dat de gedeputeerde haar invloed richting de portefeuillehouder aanwendt inzake de fragile infrastructuur rond Boskoop. De zorg ten aanzien van een tekort aan personeel, wordt door het CDA gedeeld. Hij vraagt welke kansen de gedeputeerde ziet voor toekomstige arbeidskrachten. De modernisering van het productie areaal stagneert als gevolg van de hoge kosten. De heer ROGIER vraagt wat GS doet om dit vlot te trekken. Tot slot is hij benieuwd of en hoe de Greenports van Zuid-Holland een bijdrage kunnen leveren aan de Floriade 2020 – 2022.

De heer WITTE kent de sector goed. Hij heeft zelf geen behoefte aan een werkbezoek, maar kan wel een aantal goede suggesties aanleveren. Zijn vraag is wat er vanuit de provincie, naast dit akkoord, nog meer nodig is voor deze sector.

De heer HOOGENDAM is blij met dit ambitieuze dossier, wel heeft hij nog een paar kritiekpunten. In de eerste plaats vraagt hij zich af of de provincie bij de totstandkoming van het dossier niet teveel heeft weggegeven. Wat betreft transport, pleit de SP ervoor om het transport van sierplanten binnen Europa per vliegtuig ter discussie te stellen. In deze stelt de SP voor een onderscheid aan te brengen tussen sierplanten en voedingsmiddelen. In het tuinbouwdossier leest de heer HOOGENDAM dat de sector zijn imago moet verbeteren als het gaat om bestrijdingsmiddelen. Wat de SP betreft gebeurt dat door er zo min mogelijk gebruik van te maken en de SP ziet daar een opdracht voor de provincie om te zorgen dat dit ook gebeurt. In brede zin ziet hij zeker vooruitgang als het gaat om voorstellen vanuit de sector zelf.

De heer VAN WAAIJ wijst op de toekomstvisie gewasbescherming 2030 en vraagt zich af of de SP deze over het hoofd gezien heeft.

De heer HOOGENDAM is daarmee bekend en is er blij mee. De SP vindt dat de provincie op het scherp van de snede mee moet doen om ervoor te zorgen dat waar staat 'streven naar', zaken ook daadwerkelijk gebeuren.

Mevrouw HOOGERWERF vertelt dat de PvdD graag wil dat er meer plantaardig voedsel geproduceerd en geconsumeerd wordt, het tuinbouwdossier wordt om die reden door de PvdD omarmd. Er is ook een aantal onderwerpen waar de PvdD minder gelukkig mee is. In het dossier is te lezen dat tuinbouw een bijdrage levert aan de oplossing van wereldwijde maatschappelijke vraagstukken op het gebied van gezonde voeding en vergroening. Vraag aan de gedeputeerde is of zij hier concrete voorbeelden van heeft die op Zuid-Holland van toepassing zijn. De PvdD is blij dat het thema duurzaamheid in het akkoord naar voren wordt gebracht, de cijfers geven echter aan dat Nederland de tweede exporteur ter wereld is voor voedsel en de grootste voor verse groente. Dat roept bij de PvdD

de vraag op hoe het massaal transporteren van voedsel duurzaam genoemd kan worden. De PvdD ziet liever dat wordt ingezet op lokaal, biologisch, plantaardig en natuur inclusief. Wat betreft klimaat neutraliteit wordt ingezet op 2040, dat is wat de PvdD betreft te laat. In de bloembollen- en paddenstoelen sector wordt overigens ingezet op 2030, dat is wat de PvdD betreft positief. Waar wordt gesproken over kansrijke business cases, vindt de PvdD dat het uitgangspunt moet zijn wat de draagkracht van de aarde hiervoor is. Ten aanzien van de ruimtelijke inrichting wordt ingezet op meer biodiversiteit. De PvdD is daar positief over en is benieuwd hoe de sector dat wil gaan aanpakken. De PvdD pleit voor een inzet op de regionale keten als alternatief voor export.

De heer ROGIER hoort in de bijdrage van mevrouw HOOGERWERF weinig over de kansen die de agenda schetst voor de sector.

Mevrouw HOOGERWERF geeft aan dat zij wel degelijk ook positieve aspecten ziet, de PvdD zou daar echter graag meer van willen zien. De negatieve kanten van bijvoorbeeld de logistieke aspecten, komen wat de PvdD betreft onvoldoende aan bod. De PvdD is bijvoorbeeld wel positief over het aanbieden van schoolfruit en fruit op de werkplekken. Vraag aan de gedeputeerde is hoe het duurzaamheidsaspect wordt nageleefd in relatie tot internationalisering. Tot slot is mevrouw HOOGERWERF benieuwd hoe zij haar rol als board member van Greenport ziet in relatie tot haar rol als gedeputeerde.

De voorzitter geeft het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerd BOM-LEMSTRA bedankt de commissieleden voor hun reactie en gaat over tot de beantwoording van de vragen. Wat betreft onderwijs in relatie tot de arbeidsmarkt, onderschrijft zij de mening van het CDA dat dit een belangrijk aandachtspunt is. De sector heeft moeite om aan voldoende geschoold personeel te komen op alle niveaus. Daar wordt zeker aandacht aan besteed. Greenport West-Holland gaat als eerste binnen de human capital agenda afspraken maken om op dit vlak te gaan samenwerken en Greenports Nederland gaat hierover in gesprek met de rijksoverheid. In reactie op GroenLinks geeft de gedeputeerde aan dat zij verwacht dat de Greenports zeker bereid zullen zijn om een werkbezoek te faciliteren. In reactie op de vraag van 50Plus over de wijze waarop de volksvertegenwoordiging wordt betrokken, verzekert de gedeputeerde de heer Haasnoot dat zij, binnen de agenda's waar zij vanuit het college in acteert, dat doet binnen de kaders die hier zijn vastgesteld. Verder is het omgevingsbeleid ook van toepassing op de Greenports. De insteek van GS is om de commissie nadrukkelijk op de hoogte te houden van de voortgang.

De heer HAASNOOT vraagt of er een structurele planning en controlcyclus is op de Greenports.

Gedeputeerde BOM-LEMSTRA antwoordt dat alle Greenports jaarlijks een begroting opstellen die aan alle partijen binnen de Greenport wordt voorgelegd.

De heer HAASNOOT verduidelijkt dat hij doelde op een begroting naar de staten toe.

Gedeputeerde BOM-LEMSTRA antwoordt dat die er niet is, de begroting van de Greenports is gericht op de deelnemende partijen die allemaal een financiële bijdrage leveren aan de Greenport.

De gedeputeerde gaat verder met het beantwoorden van de vragen. De totstandkoming van het tuinbouwakkoord heeft tijd gekost, maar de gedeputeerde is blij dat het er nu is. De volgende stap is ervoor te zorgen dat de verschillende tafels die binnen Greenports Nederland opereren, integraal met elkaar gaan afstemmen. In reactie op de vraag van D66 of er op korte termijn al besluitvorming wordt voorzien, vertelt zij dat momenteel een verkenning plaatsvindt op de locatie Oostland. Ten aanzien van de vragen van de VVD, zegt de gedeputeerde toe deze schriftelijk te beantwoorden inclusief de vraag van de heer VAN WAAIJ over de emissiegrens van Co2. Het CDA maakte een aantal opmerkingen over energie en het clusteren van bedrijven en het positieve effect daarvan op de logistiek. De gedeputeerde onderschrijft dat. Op de vraag of kleinere kavels gebruikt kunnen worden voor woningbouw, antwoordt zij dat dit zeker gebeurt, maar dat er wel randvoorwaarden aan verbonden zijn. De input vanuit de glastuinbouw wordt meegenomen in de corridor gesprekken. Wat betreft Boskoop, geeft de gedeputeerde aan dat haar collega, gedeputeerde Vermeulen, dit goed op zijn netvlies heeft. Ten aanzien van de Floriade, geeft de gedeputeerde aan dat er aandacht voor is vanuit de Greenports, maar dat de bedrijven goed kijken of deelname voor hen ook iets oplevert. Op de vraag van ChristenUnie en SGP of er nog meer nodig is in deze sector, merkt de gedeputeerde op dat de tuinbouwagenda voor Greenports Nederland een breed spectrum beslaat. De accenten vanuit Zuid-Holland zijn de energietransitie en de herstructurering/modernisering. De gedeputeerde zegt toe om de commissie jaarlijks te informeren over de voortgang van de transitie tafels. Op de vraag van de SP of de provincie bij de totstandkoming van dit dossier ook iets heeft weggeven, antwoordt de gedeputeerde ontkennend. Wel denkt zij dat het in de uitvoering zou kunnen gaan schuren, de provincie zal ervoor moeten waken dat de belangen van Zuid-Holland daarin goed geborgd worden. Zij onderschrijft dat vervoer per vliegtuig en schip niet duurzaam is. De visie van de Greenports is dat productie op termijn gericht zou moeten zijn op Europa en kennis op wereldwijde verspreiding.

De heer HOOGENDAM merkt op dat transport per schip naar zijn mening niet zo belastend is voor het milieu.

Gedeputeerde BOM-LEMSTRA onderschrijft dat en herhaalt de visie van Greenports dat productie in de toekomst beperkt zou moeten zijn tot de Europese markt. Dat zal niet op korte termijn lukken, maar is wel het streven op langere termijn. Dat geldt ook voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Niet voor niets is het tuinbouwakkoord getekend in het bedrijf Koppert Biological Systems. Biologische gewasbescherming is het uiteindelijke doel, maar ook dat heeft nog wat meer tijd nodig.

Na een korte schorsing biedt de VOORZITTER gelegenheid tot een tweede termijn.

Mevrouw WILKESHUIS heeft nog niet goed terug gehoord of de gedeputeerde verwacht dat er moeilijke of belangrijke besluiten aankomen voor de overheid om de ambities waar te kunnen maken.

Mevrouw BEDIJN geeft aan dat zij het idee om een werkbezoek te organiseren onderschrijft.

Gedeputeerde BOM-LEMSTRA ziet als een van de belangrijkste thema's voor de komende jaren de energie transitie, die overigens breder is dan alleen het tuinbouwdossier.

De VOORZITTER vat de toezeggingen samen die zijn gedaan. Gedeputeerde BOM-LEMSTRA heeft toegezegd dat GS in overleg met de commissiegriffier een werkbezoek gaat organiseren. Suggesties kunnen worden aangeleverd bij de voorzitter, die ze door zal geven aan de commissiegriffier. Voorts heeft de gedeputeerde toegezegd de vragen van de heer VAN WAAIJ, inclusief zijn vraag over de emissiegrens, schriftelijk te beantwoorden. Tot slot heeft de gedeputeerde op verzoek van de ChristenUnie en SGP toegezegd de commissie jaarlijks te informeren over de voortgang van de transitie tafels. Daarmee is dit agendapunt afgerond.

5c. Actualisatie provinciaal programma grootschalige logistieke bedrijventerreinen A12-corridor

De VOORZITTER licht dit agendapunt toe. In de procedurevergadering van de Algemene Statencommissie op 12 juni 2019, is besloten dit onderwerp te bespreken, specifiek de volgende twee vragen:

- 1) Is zoveel uitbreiding gewenst?
- 2) Zou er voor dit nieuwe instrument een voorhangprocedure moeten gelden?

De VOORZITTER geeft als eerste het woord aan de PvdA-fractie als initiatiefnemer van dit agendapunt.

Mevrouw BEDIJN geeft in reactie op de eerste vraag aan dat de PvdA het belangrijk vindt dat uitbreiding geconcentreerd gebeurt op daartoe aangewezen plekken. Op de tweede vraag antwoordt de PvdA bevestigend omdat de fractie het belangrijk vindt dat PS wordt meegenomen in de besluitvorming. Tot slot stelt mevrouw BEDIJN voor om de PAL-commissie te vragen hoe PS en GS hier op een goede manier mee om kan gaan.

Mevrouw VAN AELST geeft aan dat de SP geen voorstander is van groei (vraag één), maar wel van de voorhangprocedure (vraag twee). Het stuk wat hier voorligt deed de SP denken aan hoe er jaren geleden omgegaan werd met bedrijventerreinen, waar op dat moment een overschot aan was. De SP mist in het stuk veel historie en geleerde lessen van de afgelopen jaren, bijvoorbeeld de uitdrukkelijke wens van PS om niet meer te doen aan enkel ruimtegebruik.

De heer WITTE denkt dat het programma een goed instrument is voor zorgvuldig ruimtegebruik, het tegengaan van overaanbod en goed kijken naar de behoefte. Hij heeft wel een specifieke vraag op de inhoud, namelijk hoe GS aankijkt tegen de plannen van Lansingerland op basis van hun eigen visie. Wat betreft de voorhangprocedure geeft hij aan dat ChristenUnie en SGP hier principieel tegenstander van zijn. PS heeft GS de bevoegdheid gegeven om zaken te doen, dan moet PS volgens de heer WITTE 'niet alles standaard willen voorhangen', maar die keuze aan GS overlaten.

Mevrouw VAN SANDICK – SOPERS vraagt wat de ChristenUnie SGP in deze casus voorstelt.

De heer WITTE herhaalt dat hij het geen goed idee vindt om voor dit bijgestelde plan een voorhangprocedure te hanteren.

De heer HAASNOOT vertelt dat D66, net als enkele voorgaande sprekers, kritisch is op dit soort ontwikkelingen met name waar het gaat om de logistiek, de robotisering in relatie tot de werkgelegenheid en de landschappelijke effecten. Hij onderschrijft de suggestie om de PAL-commissie om advies te vragen. In antwoord op de tweede vraag geeft de heer HAASNOOT aan dat D66 voorstander is van een voorhangprocedure.

De heer VAN WAAIJ merkt op dat het bedrijventerrein in de A12-corridor specifiek is en lastig te vergelijken met andere bedrijventerreinen. Dit programma is bij uitstek geschikt om invulling te geven aan het idee om grootvrachtvervoer weg te houden uit de steden en een hub-functie buiten de steden te creëren. De vraag of uitbreiding gewenst is, wordt door de VVD bevestigend beantwoord. De heer VAN WAAIJ spreekt een voorkeur uit voor een concentratie van bedrijven op één plek ten opzichte van een versnipperd aanbod van industrieterreinen over de hele provincie.

Mevrouw VAN AELST neemt aan dat de VVD hier niet uitspreekt een voorstander te zijn van enkel ruimtegebruik.

De heer VAN WAAIJ antwoordt dat hij niet pleit voor enkel ruimtegebruik. Hij ziet dat niet gebeuren, anders dan op andere bedrijventerreinen. Terugkomend op de tweede vraag, geeft de heer VAN WAAIJ aan dat de VVD voorstander is van een voorhangprocedure.

Mevrouw VAN SANDICK – SOPERS vertelt dat het CDA denkt dat de A12-corridor een goede optie is om aan de toenemende vraag naar bedrijfsruimte te voldoen. Het CDA is wel van mening dat het grote kavels moeten blijven en Mevrouw VAN SANDICK – SOPERS vraagt hoe het college dit kan garanderen en wat het toekomstperspectief is als deze toch opgesplitst worden, wie houdt er toezicht op deze kavels en onder welke voorwaarden mag er verkleind worden? De mobiliteit rondom de A12 is een bekend probleem. Samenwerking van rijk en provincie is daarin wenselijk, vraag aan de gedeputeerde is of een dergelijke samenwerking aangezwengeld kan worden. Het CDA is in dit geval voorstander van een voorhangprocedure, hoewel het CDA het pleidooi van de ChristenUnie en SGP voor een groot deel kan volgen. Het CDA is geen voorstander van 'verdozing'. Waar mogelijk ziet het CDA graag een levende begroeiing van deze dozen.

Mevrouw WILKESHUIS is benieuwd naar de wijze waarop duurzaamheid in dit programma een rol speelt en wat de provincie daaraan kan doen. D66 is voorstander van een voorhangprocedure.

In antwoord op de eerste vraag, geeft mevrouw HUNNIK aan dat GroenLinks van mening is dat uitbreiding niet wenselijk is. In antwoord op de tweede vraag geeft zij aan dat GroenLinks voorstander is van een voorhangprocedure; GroenLinks denkt dat het goed is om vanuit de staten mee te kijken met het college.

Mevrouw HOOGERWERF sluit zich voor een groot gedeelte aan bij wat door voorgangsters is gezegd. Vraag één wordt door PvdD ontkennend beantwoord. De PvdD wil meer ruimte voor de natuur en geen inruil van 'groen voor rood'. Aan

de andere kant heeft mevrouw HOOGERWERF begrip voor het standpunt dat een hub een oplossing is om vrachtverkeer uit de steden te houden. De PvdD hecht belang aan verduurzaming en daarom vindt deze fractie een voorhangprocedure gewenst. Mevrouw HOOGERWERF onderschrijft het voorstel om de PAL-commissie om advies te vragen.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde De Zoete.

Gedeputeerde DE ZOETE bedankt de commissieleden voor hun inbreng en gaat over tot het beantwoorden van de vragen. De gedeputeerde geeft aan dat het in dit programma niet gaat over de groei van bedrijventerreinen, maar over de bedrijventerreinen die nu voor de logistiek zijn gepland. Die liggen langs de A12 om te zorgen dat er zo weinig mogelijk logistieke bewegingen nodig zijn. De logistiek is nodig om de grote en groeiende bevolking in de regio van voedsel te kunnen voorzien. Het risico op verkleinen is bijna niet aanwezig, want de terreinen zijn al bijna vol. GS kijkt naar duurzaamheid en ruimtegebruik, maar GS kan bedrijven niet dwingen om onder hun bedrijf te parkeren. Eigen belang dwingt bedrijven wel enigszins daartoe omdat de grond duur is en zeldzaam. Wel kan GS bedrijven verplichten zonnepanelen aan te brengen op het dak en te vergroenen. In die zin zijn er lessen geleerd van fouten uit het verleden, die nu voor een deel nog hersteld moeten worden.

Mevrouw VAN AELST begrijpt dat gedeputeerde DE ZOETE zegt: 'deze plannen zijn geen groei, het aantal m2 bedrijventerreinen neemt niet toe'. Mevrouw VAN AELST leest het stuk anders, namelijk dat er wel sprake is van groei.

Gedeputeerde DE ZOETE antwoordt dat de beslissing voor de uitbreiding van de terreinen al is genomen en dat zij reeds bestemd zijn voor grootschalige bedrijven. Het is een uitbreiding ten opzichte van wat er vroeger was, maar er wordt geen verdere uitbreiding voorzien.

Mevrouw VAN AELST stelt vast dat papieren areaal omgezet wordt in daadwerkelijk 'verdozing'.

Gedeputeerde DE ZOETE antwoordt dat je dit zo zou kunnen zeggen. GS kan niet voor de bedrijven besluiten hoe zijn hun dozen eruit laten zien.

Mevrouw VAN SANDICK – SOPERS vraagt of er een welstandscommissie is voor dit soort gebieden.

Gedeputeerde DE ZOETE antwoordt ontkennend; welstandscommissies zijn gemeentelijke instanties. Zij vervolgt haar betoog. Wat betreft verduurzaming wordt ook gekeken naar de toepassing van een energie hub op het terrein.

De heer ROGIER vraagt in hoeverre netwerkbedrijven zijn aangehaakt bij de ambities van de provincie op het gebied van duurzaamheid.

Gedeputeerde DE ZOETE zegt toe daar schriftelijk op terug te komen. Wat betreft het voorstel advies te vragen aan de PAL-commissie, geeft de gedeputeerde aan dat dit een zaak is van PS. Hetzelfde geldt voor de vraag of er al dan niet een voorhangprocedure zou moeten gelden. Dat laatste lijkt de gedeputeerde geen slecht idee.

De VOORZITTER concludeert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Hij stelt vervolgens vast dat een meerderheid van de commissie zich heeft uitgesproken voor een voorhangprocedure voor een provinciaal programma bij het provinciaal programma grootschalige logistieke bedrijventerreinen A12-corridor. Het voorstel om dit bij kleine wijzigingen niet te doen, wordt ter bespreking geagendeerd voor een volgende commissievergadering. Hij herhaalt de toezegging die gedeputeerde DE ZOETE heeft gedaan om de vraag in hoeverre de netwerken zijn aangesloten bij de ambities van de provincie, schriftelijk te beantwoorden. Een ruime meerderheid van de commissie steunt het voorstel vanuit de PvdA om advies aan de PAL-commissie te vragen. Daarmee is dit agendapunt afgerond.

5d. Beantwoording motie 747 Revitalisering oude fabrieksterreinen

Aan PS wordt gevraagd of geadviseerd kan worden deze motie als afgehandeld te beschouwen. De VOORZITTER geeft het woord aan de heer WITTE van de ChristenUnie SGP als indiener van deze motie.

De heer WITTE is van mening dat GS deze motie serieus en goed heeft opgepakt. In het voorjaar van 2020 het nieuwe bedrijventerreinen beleid vastgesteld. De heer WITTE stelt voor deze motie in afwachting daarvan aan te houden zodat het gelijk een structureel onderdeel kan worden van het beleid.

De heer Çelik onderschrijft het voorstel van de heer WITTE.

De heer VAN WAAIJ ondersteunt de voorgaande sprekers.

Ook mevrouw VAN AELST kan zich in het voorstel vinden. De SP wijst op twee eerdere moties die hieraan raken waarin staat dat bedrijventerreinen die aan het water liggen ook primair bestemd zijn voor bedrijven die via het water hun vracht vervoeren.

De volgende commissieleden onderschrijven het voorstel van de heer WITTE om de motie aan te houden: mevrouw BEDIJN, mevrouw WILKESHUIS, de heer HAASNOOIT, mevrouw VAN SANDICK – SOPERS en mevrouw HOOGERWERF.

Mevrouw HOOGERWERF vraagt of de bodemsanering op het bedrijventerrein de Noordoever in Zwijndrecht waar zware bodemvervuiling is geconstateerd, nog financiële consequenties heeft voor de provincie.

De VOORZITTER stelt vast dat er een ruime meerderheid is voor het aanhouden van de motie. Hij geeft gedeputeerde DE ZOETE de gelegenheid tot de beantwoording van de vragen die gesteld zijn.

Gedeputeerde DE ZOETE is blij met de steun die door de commissie is uitgesproken voor het beleid. Zij vertelt dat de provincie sterk let op watergebonden bedrijvigheid; de provincie is voorstander van vervoer over water. Over bedrijventerrein Noordoever geeft zij aan dat het mogelijk is dat de nieuwe eigenaar een verzoek indient voor een subsidie voor het opruimen van de vervuiling; dat verzoek zal dan in behandeling worden genomen.

De VOORZITTER herhaalt dat de afdoening van de motie aangehouden wordt. Hiermee is dit agendapunt afgerond.

6. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering om 16.35 uur met dank voor ieders inbreng.

De volgende vergadering vindt plaats op 15 januari 2020 vanaf 14.00 uur.